

به نام خدا

راهنمای انجام ارزیابی درونی گروه های آموزشی

دانشگاه تربیت مدرس

تهیه و تنظیم:

منیر سادات هجرتی، مریم الوانی

دفتر نظارت، ارزیابی و بهینه سازی عملکرد

اردیبهشت ۹۶

مقدمه

رشد و توسعه پایدار هر سازمان مرهون ارزیابی، تحلیل و اقدامات مرتبط با عملکرد میباشد. مدیریت عملکرد در موسسات آموزش عالی به عملکرد اعضای هیات علمی، دانشجویان، دانش آموختگان و عوامل اثر گذار بر کیفیت آنها توجه دارد و مولفه های کیفی را به نحو مطلوبی ارزیابی نموده و از نتایج آن جهت برنامه ریزی برای بهبود نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت استفاده می نماید. بر این اساس موسسات آموزش عالی در دنیا با به کارگیری روش های ارزیابی، به طور مستمر به بهبود کیفیت خود پرداخته و از ارزیابی درونی به عنوان رویکردی زیربنایی جهت بهبود، تضمین و اعتبارسنجی کیفیت استفاده کرده اند.

ارزیابی درونی به عنوان پایه ای برای ارتقا کیفیت در آموزش عالی، فرایندی است که باید در درون نظام ارزشی یکایک اعضا هیات علمی شکل گرفته و در برنامه ریزی های گروه های آموزشی، سپس دانشکده ها و دانشگاه متجلی شود. به عبارت دیگر، گروه های آموزشی برای برنامه ریزی گروه، نیازمند به انجام ارزیابی درونی می باشند.

فرآیند ارزیابی درونی به طور کلی عبارت است از: تعیین وضعیت مطلوب گروه (بر اساس اهداف و رسالت های گروه)، بررسی و تعیین وضعیت موجود گروه (بر اساس نظر خواهی و پرسشنامه)، تعیین فاصله بین وضعیت موجود و مطلوب و سپس برنامه ریزی برای رسیدن به وضعیت مطلوب.

عوامل مختلفی در عملکرد گروه های آموزشی دخیلند که معمولاً هفت عامل عمده اعضا هیات علمی، دانشجویان، امکانات و تجهیزات، رسالت و اهداف، فرایند تدریس و یادگیری، دوره های آموزشی و دانش آموختگان برای ارزیابی گروه های آموزشی مورد توجه قرار میگیرد. عمده ترین جنبه ها ویژگی های هر عامل که به بهترین نحو ممکن وضعیت آن عامل را نشان دهد، از طریق "ملاک ها" نشان داده میشود که در این راهنما ۴۴ ملاک معرفی شده است. برای تعیین وضعیت ملاک ها نیز ۱۵۰ "نشانگر" که متناسب با ارزیابی گروه های آموزشی در سطح تحصیلات تکمیلی و برنامه طرح تحول راهبردی دانشگاه می باشند، ارائه شده است.

پرسشنامه های مربوط به عوامل و نیز روش های تجزیه و تحلیل داده ها، تحلیل وضعیت موجود و مقایسه آن با وضعیت مطلوب با هدف شناسایی نقاط قوت و بهبود گروه آموزشی جهت تدوین نهایی برنامه بلند مدت و تعیین اقدامات اجرایی گروه، در ادامه تشریح شده است.

لازم به ذکر است که پرسشنامه ها، ملاک ها و نشانگرهای ارائه شده در این راهنما کامل و از طرفی پیشنهادی است و مدیران گروه و مجریان ارزیابی درونی می توانند بر اساس شرایط گروه آموزشی، تغییرات مورد نظر خود را اعمال نمایند.

امید است این راهنما با شفاف کردن روش و فرآیند اجرایی ارزیابی درونی، زمینه اجرای کارای ارزیابی درونی گروه های آموزشی، برنامه ریزی و در نتیجه ارتقا کیفیت گروه ها را فراهم آورد.

با آرزوی توفیق الهی

دکتر نسیم نهایندی

مدیر دفتر نظارت، ارزیابی و بهینه سازی عملکرد دانشگاه

اردیبهشت ۹۶

فهرست مطالب

شماره صفحه	عنوان
۴	کلیات
۴	تعاریف
۵	کیفیت در آموزش عالی
۵	ارزیابی درونی، تعاریف، ضروریات و نقش آن در بهبود کیفیت عملکرد
۶	فرایند اجرایی ارزیابی درونی
۱۱	پرسشنامه نظر خواهی از مدیران گروههای آموزشی
۲۲	پرسشنامه نظر خواهی از اعضای هیأت علمی
۳۲	پرسشنامه نظر خواهی از دانشجویان
۳۹	پرسشنامه نظر خواهی از دانش آموختگان
۴۴	پرسشنامه نظر خواهی از مسئول دانش آموختگان
۴۶	پرسشنامه مسئول محترم آزمایشگاه
۴۸	نشانگرهای آموزشی
۷۱	اهم برنامه ها و اقدامات گروه آموزشی به تفکیک عوامل هفت گانه ارزیابی درونی
۷۴	فهرست منابع